

निमित्तमरणाइतिनाशवंतइत्यर्थः पाठांतरेनिमित्तकारणानिचक्रवीवरकुलालादिस्थानीयानि ॥ ४ ॥ ५ ॥ ६ ॥ तरुणाइति भोगकालेयुद्धेनमरणंमात्रामुवंतीत्यर्थः ॥ ७ ॥ ८ ॥ ९ ॥ बलंसैन्यं बलिनां
औरसबलतांबलंसामर्थ्यनभवति ॥ १० ॥ मातलेरिति हासमितिसंबंधः ॥ ११ ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ उच्छ्रितानांमहत्तयाख्यातानां ॥ १५ ॥ १६ ॥ चक्षुषाज्ञानेनविचितौअन्वेषितौ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥

निमित्तमरणाश्चान्येचंद्रसूर्यौमहीजलं ॥ वायुरग्निस्तथाकाशंग्रहास्तारागणास्तथा ॥ ४ ॥ तेचक्षयंतेजगतोहित्वालोकत्रयंसदा ॥ क्षयंगच्छंतिवैसर्वेसृज्यंते
चपुनःपुनः ॥ ५ ॥ मुहूर्तमरणास्त्वन्येमानुषामृगपक्षिणः ॥ तैर्यग्योन्यश्चयेचान्येजीवलोकचरास्तथा ॥ ६ ॥ भूयिष्ठेनतुराजानःश्रियंभुक्तायुषःक्षये ॥ तरुणाः
प्रतिपद्यंतेभोक्तुंसुरुतदुष्कृते ॥ ७ ॥ सभवान्धर्मपुत्रेणशमंकर्तुमिहार्हति ॥ पांडवाःकुरवश्चैवपालयंतुवसुंधरां ॥ ८ ॥ बलवानहमित्येवनमंतव्यंसुयोधन ॥
बलवंतोबलिभ्योहिदृश्यंतेपुरुषर्षभ ॥ ९ ॥ नबलंबलिनांमध्येबलंभवतिकौरव ॥ बलवंतोहितेसर्वेपांडवादेवविक्रमाः ॥ १० ॥ अत्राप्युदाहरंतीममितिहासंपु
रातनं ॥ मातलेर्दातुकामस्यकन्यामृगयतोवरं ॥ ११ ॥ मतस्त्रिलोकराजस्यमातलिर्नामसारथिः ॥ तस्यैकैवकुलेकन्यारूपतोलोकविश्रुता ॥ १२ ॥ गुणकेशी
तिविख्यातानाम्नासादेवरूपिणी ॥ श्रियाचवपुषाचैवस्त्रियोन्याःसाऽतिरिच्यते ॥ १३ ॥ तस्याःप्रदानसमयंमातलिःसहभार्यया ॥ ज्ञात्वाविममृशेराजंस्तत्परः
परिचितयन् ॥ १४ ॥ धिक्स्वत्वलघुशीलानामुच्छ्रितानांयशस्विनां ॥ नराणामृदुसत्वानांकुलेकन्याप्ररोहणं ॥ १५ ॥ मातुःकुलंपितृकुलंयत्रचैवप्रदीयते ॥ कु
लत्रयंसंशयितंकुरुतेकन्यकासतां ॥ १६ ॥ देवमानुषलोकौद्वौमानुषेणैवचक्षुषा ॥ अवगात्यैवविचितौनचमेरोचतेवरः ॥ १७ ॥ कण्वउवाच नदेवा
ति ॥ १८ ॥ नमेदेवमनुष्येषुगुणकेश्याःसमोवरः ॥ रूपतोदृश्यतेकश्चिन्नागेषुभविताध्रुवं ॥ १९ ॥ इत्यामंभ्यसुधर्मांसकृत्वाचाभिप्रदक्षिणं ॥ कन्यांशिरस्यु
पाघ्रायप्रविवेशमहीतलं ॥ २० ॥ इतिश्रीमहाभारतेउद्योगपर्वणिभगवद्वाक्यपर्वणिमातलिवरान्वेषणेसप्तमवतितमोऽध्यायः ॥ १७ ॥ ॥ १८ ॥ ॥ १९ ॥
कण्वउवाच मातलिस्तुव्रजन्मार्गेनारदेनमहर्षिणा ॥ वरुणंगच्छताद्रष्टुंसमागच्छद्यदृच्छया ॥ १ ॥ नारदोथाब्रवीदेनंक्रभवान्गंतुमुद्यतः ॥ स्वेनवासू
तकार्येणशासनाद्वाशतक्रतोः ॥ २ ॥ मातलिर्नारदेनैवंसंपृष्टःपथिगच्छता ॥ यथावत्सर्वमाचष्टस्वकार्यंनारदंप्रति ॥ ३ ॥ तमुवाचाथसमुनिर्गच्छावःसहिता
विति ॥ सलिलेशदिदृक्षार्थमहमप्युद्यतोदिवः ॥ ४ ॥ ॥ २१ ॥ इतिउद्योगपर्वणैलकंठीयेभारतभावदीपेसप्तमवतितमोऽध्यायः ॥ १७ ॥ ॥ १८ ॥ मातलिरिति ॥ १ ॥ २ ॥ ३ ॥ ४ ॥